

ту открытия наследства. Заявление о признании наследства выморочным подается по истечении одного года со времени открытия наследства. Наследство, признанное судом выморочным, переходит в собственность территориальной громады по месту открытия наследства. Территориальная громада, ставшая собственником выморочного имущества, обязана удовлетворить требования кредиторов наследодателя (ст. 1277). Соответственно, здесь доминирует модель «перехода выморочного имущества в собственность государства» по праву наследования.

Власов В. Г.

*Миколаївський комплекс Національного університету «Одеська юридична академія»,
викладач кафедри гуманітарних дисциплін*

ТРАНСКОРДОННЕ ТА ЄВРОРЕГІОНАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Концепція «Стійкого розвитку» на сьогодні є основою формування політики в країнах ЄС та інших країн сучасного світу. З метою формування стійкого розвитку країни виконують довгострокові цілі розвитку й концентруються на зваженому використанні природних ресурсів, формуванні споживчих звичок населення, застосуванні нових технологій і підвищенні соціальної згуртованості суспільства. Основна ідея стійкого розвитку полягає в тому, що економічне зростання і підвищення добробуту населення не повинні провадитися за рахунок майбутніх поколінь і суспільства. Всесвітні цілі стійкого розвитку були схвалені в 1992 році на минулій у Ріо-де-Жанейро всесвітній конференції ООН із проблем навколишнього середовища й розвитку, де також була затверджена всесвітня програма дій на XXI століття в сфері стійкого розвитку до 2030 року за назвою «Agenda 21».

Відповідно до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво територіальних співтовариств і влади (Європейська хартія прикордонних та транскордонних регіонів / в редакції від 01-12-1995. – Щецин, Євро регіон Померанія) під транскордонним співробітництвом розуміються «будь-які погоджені дії, спрямовані на посилення й заохочення відносин між сусідніми територіальними співтовариствами й владою, що перебувають під юрисдикцією двох і більше країн-учасниць, а також укладання будь-яких угод і домовленостей, необхідних для досягнення вищевказаних цілей». Таким чином, підкреслюється роль регіональних (субнаціональних) одиниць, як основних учасників транскордонного співробітництва, здійснюваного під патронажем національної держави.

Прикордонна взаємодія, що опирається на регіональні й місцеві влади, стає важливим фактором, що сприяє не тільки стійкому господарському розвитку територій, але й стимулює зміцнення демократії на місцевому й регіональному рівнях, впровадження принципів субсидиарності у внутрішньодержавні відносини. Найчастіше транскордонне співробітництво допомагає також вирішувати окремі питання міждержавних відносин,

у тому числі такі, по яких важко або поки неможливо приймати рішення на більше високому рівні, зміцнювати історично сформовані зв'язки.

Для досягнення цілей сталого розвитку за допомогою транскордонного співробітництва Євросоюзом заохочується створення міждержавних органів різного рівня й формату, покликаних координувати транскордонне співробітництво. Особливо вітається створення єврорегіонів і транскордонних асоціацій місцевого самоврядування. На думку автора, єврорегіон – це своєрідний «зонтичний проект», у рамках якого реалізуються двосторонні й багатобічні конкретні галузеві проекти. У багатьох випадках учасники єврорегіонів вирішують завдання сталого розвитку локального характеру: водопостачання, міграція транскордонного населення, просторове планування й ін. На думку автора, доволі чітку вказівку на забезпечення сталого розвитку має визначення єврорегіонів Н. Мікули: «Єврорегіони – це одна з організаційних форм транскордонних відносин, де у межах своєї компетенції та за згодою центральних державних органів – на базі спеціальних розширених повноважень на міжнародне співробітництво – місцеві органи влади транскордонних областей мають можливість розробляти спеціальні комплексні програми економічної, культурної та гуманітарної взаємодії, реалізувати конкретні транскордонні економічні проекти, вирішувати проблеми зайнятості, інфраструктури, екології. Єврорегіони можуть створюватися як юридична або не юридична особа, мають свою організаційну структуру та визначені джерела фінансування» (Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи / Н. Мікула. – Львів: ІРД НАН України, 2003. – С. 14-15).

Автор вважає, що доволі важко дати вичерпну оцінку результатів транскордонного співробітництва в Європі, оскільки багато транскордонних ініціатив усе ще перебувають у стадії реалізації. Однак досвід транскордонних асоціацій у країнах Бенілюксу та у регіонах на голандсько-німецькому, а також на німецько-польському кордонах, може служити певним зразком результативності цієї форми співробітництва. На підставі цього досвіду Д. Скотт відзначає (Скотт Дж. Стимулирование кооперации: могут ли еврорегионы стать мостами коммуникации / Дж. Скотт // Кочующие границы. Материалы международного семинара / ред. Бредникова О., Воронков В. – С. – Пб., 1999.), що найбільш успішним було співробітництво між суспільними агентствами, університетами й, меншою мірою, між неурядовими організаціями в прямих проектах з обмеженим фокусом у таких областях, як захист навколишнього середовища, транспортна інфраструктура, професійна освіта, культурна діяльність і співробітництво громадських організацій.

Але істотним є також і те, що для розвитку співробітництва в рамках єврорегіонів не потрібне прийняття спеціальної нормативно-правової бази на національному рівні. Легальна основа визначається чинними національними законодавствами і міждержавними угодами країн, чії адміністративно-територіальні одиниці є членами єврорегіонів. Це значно спрощує розвиток економічних, культурних, міжгосподарських зв'язків між прикордонними адміністративно-територіальними утвореннями держав.

Транскордонне та міжнародне регіональне співробітництво, як показує проаналізований досвід, не зважаючи на певні свої недоліки, є тими механізмами, за допомогою яких країни ЄС вже досягли певних успіхів у напрямі реалізації завдань сталого розвитку. Більш того, обов'язковою передумовою регіонального розвитку і, зокрема, розвитку транскордонних регіонів, є їх функціонування на основі принципів сталого розвитку.